

Safonau'r Gymraeg

Adroddiad blynyddol 2020/2021

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg hefyd.

1. Cyflwyniad

Mae Safonau'r Gymraeg yn ei gwneud yn ofynnol i Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr (y Cyngor) gynhyrchu a chyhoeddi adroddiad blynyddol erbyn 30 Mehefin bob blwyddyn.

Mae'r adroddiad hwn am 2020/2021 yn ymdrin â'r cyfnod o 1 Ebrill 2020 hyd 31 Mawrth 2021 ac mae'n amlinellu sut mae'r Cyngor wedi parhau i gydymffurfio yn ystod y cyfnod hwn yn ogystal â thynnu sylw at unrhyw ddatblygiadau newydd /meysydd cynnydd.

2. Y ffordd y mae'r Cyngor yn cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg

Nid yw'r Cyngor bellach dan her ynghylch unrhyw safonau a gellir gweld unrhyw newidiadau i ddyddiadau cydymffurfio, estyniadau neu amgylchiadau ar gyfer y safonau a heriwyd o'r blaen yn hysbysiad cydymffurfio diwygiedig y Cyngor.

2.1 Cydymffurfio'n Gyffredinol

- Mae gan y Cyngor o hyd swyddog arweiniol sy'n ymdrin â'r Gymraeg.
- Mae'r cyflogeion yn parhau i dderbyn diweddariadau rheolaidd a gwybodaeth ynghylch y Gymraeg o ran cydymffurfio, mynediad at adnoddau megis hyfforddiant a chodi proffil yr iaith a'r diwylliant.
- Yn ein modiwl e-ddysgu cynefino corfforaethol ceir adran benodol sydd wedi ei neilltuo i'r Gymraeg a'i phwysigrwydd, sy'n cyfeirio cyflogeion newydd at adnoddau gwybodaeth eraill.
- Yn ein modiwl e-ddysgu cynefino i reolwyr ceir adran benodol sydd wedi ei neilltuo i'r Gymraeg a'i phwysigrwydd, sy'n cyfeirio rheolwyr newydd at adnoddau gwybodaeth eraill.
- Fel rhan o'r rhaglen gynefino i reolwyr bydd y swyddog sy'n gyfrifol am y Gymraeg yn rhoi cyflwyniad ar Safonau'r Gymraeg a'r hyn y mae hynny'n ei

olygu yn ymarferol i reolwyr, ac felly'n sicrhau eu bod yn deall rhwymedigaethau'r Cyngor a'u cyfrifoldebau hwythau fel rheolwyr.

- Mae tudalennau mewnwyd y staff a'r mewnflwch e-bost Cymraeg yn dal i fodoli (WLS@bridgend.gov.uk).
- Mae'r Cyngor yn dal i ddarparu amrywiaeth o hyfforddiant ac adnoddau Cymraeg i'r staff.
- Mae'r Cyngor yn parhau i gynorthwyo staff i fynychu cyrsiau yn y gymuned ar hyfforddiant Cymraeg.
- Gall cyflogeion gael mynediad at fframwaith y Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol i gael cymorth cyfieithu.
- Mae gennym [ddogfen gydymffurfio](#) ar gael o hyd sy'n rhoi manylion sut y byddwn yn cydymffurfio â'r safonau yn ymwneud â darparu gwasanaethau perthnasol, yn weithredol, o ran cofnodion, a hysbysebu a llunio polisiau. Mae ein [gweithdrefn gwynion](#) hefyd ar gael ar ein gwefan yn ogystal ag [adroddiadau blynyddol](#) blaenorol.
- Rydym yn parhau i ddarparu gwybodaeth i Gomisiynydd y Gymraeg yn ôl y gofyn.

2.2 Safonau darparu gwasanaeth

Yn 2020/2021 rydym wedi parhau i wneud y canlynol:

- Ymateb yn Gymraeg i ohebiaeth a dderbyniwyd lle bo angen ateb.
- Cyhoeddi fersiynau dwyieithog cyffredinol neu fersiynau Saesneg a Chymraeg ar wahân o ohebiaeth, heb drin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.
- Darparu cyfarchiad dwyieithog dros y ffôn a, lle bo'n berthnasol, bydd y sgysiau yn parhau yn Gymraeg tan y diwedd neu trosglwyddir y sawl sy'n galw i staff sy'n siarad Cymraeg (os oes rhywun ar gael), neu i staff sy'n siarad Saesneg os nad oes siaradwr Cymraeg ar gael ac mae'r cwsmer yn fodlon ar hynny.
- Gweithredu un prif rif ffôn (01656 643643) ar gyfer y rheiny sy'n dymuno siarad â rhywun yn Saesneg neu yn Gymraeg. Os na fydd aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael ar adeg yr alwad, dywedir yn Gymraeg wrth y sawl sy'n galw pryd y bydd y gwasanaeth hwnnw ar gael. Gall y rheiny sy'n dymuno siarad â rhywun yn Gymraeg adael neges yn Gymraeg hefyd.
- Datgan ar ddeunyddiau, sy'n hysbysebu rhif ffôn y Cyngor, fod croeso i alwadau yn Gymraeg a Saesneg. Rydym yn parhau i drin y Gymraeg heb fod yn llai ffafriol na'r Saesneg ar y deunyddiau hysbysebu.
- Gofyn i bobl yr ydym wedi eu gwahodd i gyfarfod a ydynt yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod a gwneud y trefniadau angenrheidiol er mwyn hwyluso hyn. Fe wnaeth y pecyn offer a ddatblygwyd ar gyfer

cyfarfodydd nodi, yn ystod 2020/2021, fod 157 o bobl oedd wedi mynychu cyfarfodydd wedi cael cynnig y cyfle i gynnal y cyfarfod yn Gymraeg.

- Anfon gwahoddiadau dwyieithog i gyfarfodydd/digwyddiadau'r Cyngor (Ile bo'n berthnasol) a'r cyfarfodydd/digwyddiadau hynny'n cael eu hariannu gan y Cyngor (50% neu ragor o gyllid). Gofynnir i unrhyw un sy'n rhoi cyflwyniad mewn cyfarfod a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg a dywedir yn ogystal wrth y rhai sy'n mynd i fod yn bresennol fod croeso iddynt ddefnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod (os byddwn yn cael gwybod ymlaen llaw). Mae'r deunyddiau a defnyddir i hysbysebu'r cyfarfodydd/digwyddiadau hyn neu i gael eu harddangos yn y cyfarfodydd/digwyddiadau hefyd yn ddwyieithog.
- Asesu'r galw am gyrsiau addysg Cymraeg sy'n agored i'r cyhoedd ac, os bydd angen, cynnig y cwrs yn Gymraeg. Mae'r wybodaeth hon yn dal i gael ei chyhoeddi ar ein gwefan.
- Cynhyrchu deunyddiau marchnata, hysbysebu a chyhoeddusrwydd (gan gynnwys datganiadau a chyhoeddiadau i'r wasg) yn ddwyieithog. Mae hyn yn wir hefyd am ddogfennau corfforaethol sydd ar gyfer y cyhoedd megis polisïau a rheolau yn ogystal â dogfennaeth ymgynghori. Nod y dogfennau hyn yw trin y Gymraeg yn ddim llai ffafriol na'r Saesneg. Bydd fersiynau Saesneg o ddogfennau ar wahân, sydd hefyd ar gael yn Gymraeg (Ile mae'n ofynnol iddynt fod), yn datgan hyn ar y fersiwn Saesneg.
- Cynhyrchu ffurflenni, sydd ar gael i'r cyhoedd, yn ddwyieithog neu fel fersiynau Saesneg a Chymraeg ar wahân. Os bydd fersiynau ar wahân ar gael, byddwn yn datgan ar fersiwn Saesneg y ffurflen fod ffurflen Gymraeg ar gael.
- Ymateb yn Gymraeg i negeseuon Cymraeg ar y cyfryngau cymdeithasol lle bo ateb yn ofynnol.
- Newid arwyddion enwau strydoedd, lleoedd a chyfeiriad (gan gynnwys arwyddion dros dro lle bo'n berthnasol), yn dilyn difrod neu draul arferol, am rai dwyieithog gyda'r testun Cymraeg yn ymddangos yn gyntaf.
- Cynhyrchu hysbysiadau swyddogol yn ddwyieithog gyda'r testun Cymraeg yn ymddangos yn gyntaf.
- Peri bod staff y dderbynfa sy'n siarad Cymraeg yn gwisgo laniardiau i ddangos i gwsmeriaid eu bod yn gallu darparu gwasanaeth Cymraeg.
- Gwneud cyhoeddiadau llafar yn ddwyieithog gyda'r cyhoeddiad Cymraeg yn gyntaf.
- Sicrhau bod ceisiadau am grant (a'r broses), tendrau (a chyfweliadau) ar gael yn Gymraeg.
- Hybu'r gwasanaethau Cymraeg sydd ar gael gennym fel bo angen.
- Rydym yn parhau i gynhyrchu ein hagenda a chofnodion ar gyfer cyfarfodydd y Cabinet a phwyllgorau yn ddwyieithog (safon 41). Mae'r rhain ar gael ar ein gwefan.
- Yn ystod y cyfnod hwn rydym wedi parhau i ddatblygu cynnwys a swyddogaethau dwyieithog ar y wefan fel oedd angen (safonau 52 a 56).

- Parhau i osod negeseuon dwyieithog ar y cyfryngau cymdeithasol ac ymateb yn Gymraeg i gwestiynau a dderbynnir yn Gymraeg, lle bo angen ateb. Ni fyddwn yn gosod negeseuon yn ddwyieithog mewn amgylchiadau pan fydd argyfwng neu angen cyfathrebu ar frys.

Datblygiadau newydd yn 2020/2021:

- Rydym wedi sicrhau bod yr holl beiriannau hunanarlwyo, gan gynnwys yr holl beiriannau parcio, yn gweithio'n llawn yn Gymraeg.
- Rydym wedi diweddarau system IVR (Ymateb Llais Rhyngweithiol) newydd y ffôn fel bod pob galwr yn medru dewis yr iaith sydd orau ganddo. Y dewis Cymraeg sy'n ymddangos gyntaf yn y ddewislen o ieithoedd.
- Fel rhan o system IVR newydd y ffôn, os nad oes siaradwr Cymraeg ar gael ar adeg yr alwad ac os nad oes ar y galwr eisiau parhau ei alwad yn Saesneg, gall y system yn awr gynhyrchu e-bost, y bydd cynghorwyr Cymraeg yn gallu ei weld a gweithredu arno wedyn yn Gymraeg.

2.3 Safonau llunio polisi

Yn 2020/2021 rydym wedi parhau i wneud y canlynol:

- Defnyddio ein proses asesu effaith ar gydraddoldeb (EIA) i sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei chymryd i ystyriaeth pan fydd polisiau yn cael eu hadolygu neu eu datblygu.
- Gofyn i'r rheiny sy'n cymryd rhan mewn ymgynghoriad, ymgysylltiad a gweithgaredd ymchwil am eu barn ynghylch p'un a allai penderfyniad polisi (os yn berthnasol) gael effaith ar y defnydd o'r Gymraeg.
- Ystyried yr effeithiau y gallai dyfarnu grantiau eu cael ar y defnydd o'r Gymraeg.

Datblygiadau newydd ar gyfer 2020/2021:

- Rydym wedi diweddarau ein proses EIA er mwyn sicrhau ein bod yn asesu effaith unrhyw bolisi, arferiad neu benderfyniad strategol ar y defnydd o'r Gymraeg a sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol.

2.4 Safonau Gweithredu

Yn 2020/2021 rydym wedi parhau i wneud y canlynol:

- Galluogi cyflogeion i gael mynediad at y weithdrefn a'r broses gwyno yn Gymraeg gan gynnwys y ddogfennaeth berthnasol.
- Galluogi cyflogeion i gael mynediad at y weithdrefn a'r broses ddisgyblu yn Gymraeg gan gynnwys y ddogfennaeth berthnasol.

- Darparu mynediad at feddalwedd gyfrifiadurol er mwyn i staff wirio sillafu a gramadeg yn Gymraeg.
- Sicrhau bod yr adrannau/rhyngwyneb perthnasol o'n mewnwyd yn hygyrch yn Gymraeg a bod adran wedi ei neilltuo i'r Gymraeg ar y fewnwyd fel adnodd i'r staff.
- Asesu sgiliau Cymraeg ein cyflogeion yn barhaus.
- Cynnal hyfforddiant 'cyfarfod a chyfarch' a chael cyrsiau Cwrs Mynediad ar gael i'r staff.
- Cael pecynnau e-ddysgu ar gael i'r staff ar ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a'i diwylliant yn ogystal ag ar Safonau'r Gymraeg.
- Darparu mynediad at lofnodion e-bost dwyieithog a negeseuon allan o'r swyddfa. Anogir siaradwyr Cymraeg a dysgwyr i'w disgrifio eu hunain fel y cyfryw ar eu llofnod e-bost (gan ddefnyddio'r logos perthnasol cydnabyddedig).
- Asesu'r sgiliau Cymraeg ar gyfer swyddi newydd a swyddi gwag. Ceir dadansoddiad o'r wybodaeth hon yn adran pump.
- Sicrhau bod y broses o ymgeisio am swydd a'r ddogfennaeth ar gael yn Gymraeg ac nad yw'r broses Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Mae hyn hefyd yn cynnwys contractau cyflogaeth.
- Gwirio dewis iaith y cyflogeion er mwyn darparu gohebiaeth yn ymwneud â'u cyflogaeth, a ffurflenni amrywiol yn ymwneud â chyflogaeth yn Gymraeg fel bo angen.
- Sicrhau bod polisiau perthnasol Adnoddau Dynol ar gael yn Gymraeg, a darparu hyfforddiant (e-ddysgu) yn Gymraeg mewn recriwtio a chyfweld, rheoli perfformiad, hyfforddiant cynefino, a defnyddio'r Gymraeg yn effeithiol mewn cyfarfodydd, cyfweiliadau a gweithdrefnau cwyno a disgyblu (safonau 128 a 129).
- Cael arwyddion dwyieithog yn eu lle yn ein prif dderbynfa (y Swyddfeydd Dinesig) gyda'r Gymraeg yn ymddangos yn gyntaf.
- Adrodd ar y [strategaeth bum mlynedd](#) ym mhwyllgor Cydraddoldeb ein Cabinet yn flynyddol.

Datblygiadau newydd ar gyfer 2020/2021:

- Rydym wedi parhau i ddatblygu sgwrsfot dwyieithog er mwyn i breswylwyr gyfathrebu â ni yn Gymraeg ac yn Saesneg ar ein gwefan a'n tudalennau Facebook. Hefyd cafodd gwasanaethau dwyieithog ychwanegol eu hymgorffori yn y sgwrsfot dros y flwyddyn ddiwethaf. Os na all y sgwrsfot ateb yr ymholiad yn llwyddiannus, bydd cynghorwr gwasanaeth cwsmeriaid yn cymryd y sgwrs drosodd, gan ddelio â'r cwsmer yn ei ddewis iaith.
- Er mwyn 'mesur y gallu mewn meysydd gwasanaeth i ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg' ac er mwyn 'asesu gofynion sgiliau iaith ar gyfer swyddi mewn meysydd gwasanaeth' rydym wedi defnyddio'r Offeryn Asesu Ieithyddol ar gyfer gwerthuso anghenion ieithyddol y swyddi ym mhrif

dderbynfeydd y Cyngor. Cwblhawyd hyn yn y Swyddfeydd Dinesig, Canolfan Adnoddau Pen-y-bont ar Ogwr a Threm-y-Mor. O ganlyniad i hyn, mae cynlluniau hyfforddiant yn eu lle ac mae'r hyfforddiant perthnasol wrthi'n cael ei drefnu ar gyfer y staff. Caiff cynlluniau hyfforddiant eu monitro er mwyn sicrhau bod rheolwyr yn cael eu hatgoffa am eu hymrwymiad.

- Rydym wedi parhau i wneud cynnydd mewn datblygu lleoliadau gofal plant cyfrwng Cymraeg ar draws y Fwrdeistref Sirol. Sefydlwyd grŵp llywio, yn cynnwys gweithwyr gofal plant proffesiynol a chydweithwyr yn y trydydd sector, ac mae'n cyfarfod yn rheolaidd i sicrhau darpariaeth effeithiol dros y tair blynedd nesaf.
- Rydym wedi parhau i hybu addysg gyfrwng Cymraeg ymysg rhieni ac wedi gweithio gydag ymwelwyr ieuchyd, bydwagedd a gweithwyr proffesiynol eraill i ddarparu'r llyfryn Addysg Gyfrwng Cymraeg i rieni yn gynnar ym mywyd eu plentyn.
- Rydym wedi gweithio gyda chydweithwyr o Lywodraeth Cymru, gweithwyr gofal plant proffesiynol, ysgolion a chydweithwyr yn y trydydd sector i gynorthwyo rhieni di-Gymraeg gydag addysg gartref drwy gyfrwng y Gymraeg yn ystod pandemig Covid-19.
- Fe wnaethom ddiweddarau'r wefan er mwyn sicrhau bod y rhieni yn gallu cael mynediad at ddeunyddiau perthnasol yn ystod y pandemig i gynorthwyo'u plant.

2.5 Safonau cadw cofnodion

Yn 2020/2021 rydym wedi parhau i wneud y canlynol:

- Cofnodi unrhyw gwynion a dderbyniwyd yn ymwneud â'n cydymffurfiaeth fel rhan o'n system gwynion gorfforaethol.
- Monitro a chofnodi nifer y cyflogeion sy'n defnyddio cyrsiau hyfforddi drwy gyfrwng y Saesneg a'r Gymraeg – gweler adran pedwar am fanylion pellach
- Cofnodi sgiliau Cymraeg cyflogeion ac asesiadau o swyddi newydd a swyddi gwag – gweler adran pump am fanylion pellach.
- Cofnodi nifer y rhyngweithiadau Cymraeg sy'n digwydd dros nifer o sianeli (y ffôn, wyneb yn wyneb, e-bost a digidol) yng nghanolfan gyswllt gwasanaethau cwsmeriaid - gweler adran chwech am fanylion pellach.

3. Cwynion

- Derbyniodd y Comisiynydd gŵyn oddi wrth aelod o'r cyhoedd ar 14 Awst 2020 ynghylch y ffaith fod safon y Gymraeg yn y diweddariad, 'Diweddariad Covid-19: Ailagor canolfannau hamdden a phyllau nofio fesul cam ym Mwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr', yn is na'r diweddariad

cyfatebol yn Saesneg. Derbyniwyd y diweddariad drwy'r e-bost oddi wrth bridgendcbc@public.govdelivery.com ar 13 Awst 2020.

Yn y gŵyn, nododd yr achwynwr y problemau canlynol:

- Defnyddiwyd y gair 'cysgodi' yn nhestun y diweddariad, ond 'gwarchod' yn y ffeithlun cyfatebol.
- Defnyddiwyd 'Addysg a gofal plant cynnar' yn nhestun y diweddariad, ond 'addysg gynnar a gofal' ar y logo cyfatebol.
- Gofynnai pam y mae'r paragraff ar 'Cynnig Gofal Plant Cymru' yn nodi'r flwyddyn 2017.
- Gofynnodd beth oedd y cyswllt rhwng Diwrnod VJ a mabwysiadu, gan fod ffeithlun am Ddiwrnod VJ wedi ei osod uwchben paragraff ynglŷn â mabwysiadu.

Ar 29 Hydref 2020 hysbysodd Comisiynydd y Gymraeg y Cyngor na fyddai'n cynnal ymchwiliad i mewn i'r gŵyn hon, gan ddweud, 'Yn yr achos hwn, er ei bod yn ymddangos ar yr olwg gyntaf fod y Cyngor wedi methu â chydymffurfio â gofynion Safonau'r Gymraeg, nid yw'n achos digonol i gynnal ymchwiliad gan fod y ddau gamgymeriad yn ddealladwy i siaradwyr Cymraeg ac yn ramadegol gywir, a bod eglurhad wedi ei roi ynghylch y camgymeriad o uwchlwytho'r testun anghywir gyda 'Diwrnod dathlu VJ'.

- Ni dderbyniwyd cwynion dan safonau llunio polisi.

4. Sgiliau a hyfforddiant i gyflogieion

Sgiliau Cymraeg ar 31 Mawrth 2021:

Disgrifiad	Ysgolion			
	Gwryw	Benyw	Cyfanswm	%
Cyfanswm yr unigolion	522	2395	2917	
Siarad Cymraeg				
'Ychydig'	68	348	416	14.26%
'Gweddol Dda	11	70	81	2.78%
'Rhugl'	21	139	160	5.49%
'Na'	74	337	411	14.09%
'Dim ymateb'	348	1501	1849	63.39%
Darllen Cymraeg				
'Ychydig'	65	354	419	14.36%
'Gweddol Dda	12	78	90	3.09%
'Rhugl'	22	141	163	5.59%

Disgrifiad	Y Cyngor ac eithrio Ysgolion			
	Gwryw	Benyw	Cyfanswm	%
Cyfanswm yr unigolion	696	2316	3012	
Siarad Cymraeg				
'Ychydig'	110	352	462	15.34%
'Gweddol Dda	7	37	44	1.46%
'Rhugl'	19	92	111	3.69%
'Na'	355	1187	1542	51.20%
'Dim ymateb'	205	648	853	28.32%
Darllen Cymraeg				
'Ychydig'	111	382	493	16.37%
'Gweddol Dda	14	50	64	2.12%
'Rhugl'	18	92	110	3.65%

'Na'	75	321	396	13.58%
'Dim ymateb'	348	1501	1849	63.39%
Ysgrifennu Cymraeg				
'Ychydig'	57	320	377	12.92%
'Gweddol Dda'	13	71	84	2.88%
'Rhugl'	20	131	151	5.18%
'Na'	84	371	455	15.60%
'Dim ymateb'	348	1502	1850	63.42%

347	1144	1491	49.50%
206	648	854	28.35%
Ysgrifennu Cymraeg			
73	306	379	12.58%
11	42	53	1.76%
15	81	96	3.19%
389	1239	1628	54.05%
208	648	856	28.42%

Sylwch, os gwelwch yn dda:

- Mae categori'r 'Ysgolion' yn cynnwys cyflogeion sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol gan gyrff llywodraethu. Mae staff cynhwysiant wedi eu cynnwys yng nghategori'r 'Cyngor ac eithrio Ysgolion'.
- Mae categori 'Dim ymateb' yn cynnwys cyflogeion sydd heb roi manylion eu sgiliau Cymraeg.
- Mae'r lefelau sgiliau a nodwyd yn seiliedig ar hunanasesiad unigolion.

Nifer y cyflogeion a fynychodd gyrsiau hyfforddi yn Gymraeg rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021:

- Mae 14 o gyflogeion wedi mynychu hyfforddiant 'Cwrs Mynediad' yn 2020/21, sydd wedi eu galluogi i ddatblygu eu sgiliau iaith ymhellach. Mae hyn yn cynnwys y rheiny oedd yn dilyn blwyddyn 1, ar sail dwy awr yr wythnos dros 30 wythnos.
- Cafodd 7 o gyflogeion eu cynorthwyo i fynychu cyrsiau Cymraeg yn y gymuned. Roedd y cyrsiau hyn yn cynnwys Lefel Sylfaenol, Sylfaen Rhan 1 a Sylfaen Rhan 2, Sylfaen Rhan 3.
- Ni wnaed ceisiadau am ddeunyddiau hyfforddiant wyneb yn wyneb i fod ar gael yn Gymraeg yn ystod y flwyddyn.
- Cwblhawyd 74 o fodiwlau e-ddysgu Cymraeg.
- Cwblhawyd 136 o fodiwlau e-ddysgu Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg.
- Cwblhaodd 351 o gyflogeion newydd fodiwl e-ddysgu hyfforddiant cynefino corfforaethol a chwblhaodd 34 o ddechreuwr ef drwy gyfrwng llyfr gwaith. Cyfanswm y rhai a gwblhaodd oedd 385. Mae'r modiwl cynefino corfforaethol yn cynnwys adran ar gyflwyniad i'r Gymraeg, Safonau'r Gymraeg a chysylltiadau i'r Modiwlau E-ddysgu Cymraeg a Chyfleoedd Hyfforddiant Cymraeg.
- Cwblhaodd 22 o reolwyr newydd y modiwl e-ddysgu cynefino i reolwyr. Mae'r hyfforddiant cynefino i reolwyr yn cynnwys cyflwyniad i'r Gymraeg a Safonau'r Gymraeg a chysylltiadau i'r Modiwl e-ddysgu ar Safonau'r Gymraeg a'r Modiwl e-ddysgu ar Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg.

5. Recriwtio a dethol

Nifer y swyddi newydd a swyddi gwag a hysbysebwyd yn ystod 2020/2021 lle roedd sgiliau Cymraeg yn:

Categori	Nifer y swyddi a gategoreiddiwyd	Canran y swyddi a gategoreiddiwyd
Hanfodol	28	4.74%
Dymunol	563	95.26%
Angen dysgu Cymraeg	0	0.00%
Dim angen sgiliau Cymraeg	0	0.00%

6. Gwasanaethau derbynfa: canolfannau cyswllt a chanolfannau cyswllt dros y ffôn

Y galw am wasanaethau Cymraeg yn y ganolfan Wyneb yn Wyneb a'r ganolfan Cyswllt dros y Ffôn rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021.

Cyfanswm ceisiadau wyneb yn wyneb	0
Ceisiadau Cymraeg fel % o gyfanswm y rhyngweithiadau wyneb yn wyneb a gynhaliwyd	0
Swm y galwadau yn ystod oriau gwaith arferol (Cymraeg a Saesneg)	108,291
Swm y galwadau a dderbyniwyd y tu allan i oriau (Cymraeg a Saesneg)	2,734
Cyfanswm y galwadau a dderbyniwyd (Cymraeg a Saesneg)	111,072
Swm y galwadau yn Gymraeg	47
Ceisiadau Cymraeg fel % o gyfanswm y galwadau	0.0004%

Oherwydd bod swyddfeydd y Cyngor ar gau, ni chofnodwyd ymweliadau wyneb yn wyneb am y flwyddyn ariannol ddiwethaf ar draws unrhyw iaith. Oherwydd hyn, disgwyliem weld cynnydd yn y cyswllt dros y ffôn ac ar-lein ond, er i rhyngweithiadau ar-lein gynyddu'n sylweddol, gostwng eto wnaeth nifer y ceisiadau dros y ffôn am flwyddyn arall yn olynol o 126,691 i lawr i 111,072. Roedd hyn oherwydd mentrau cyfathrebu a theleffoni, lle buom yn rhyngweithio'n gyson â'r cyhoedd ynghylch y gefnogaeth oedd yn cael ei chynnig, gyda datrysiadau ar-lein ar gyfer rhyngweithio â ni, yn ogystal â datblygu ein hymateb llais rhyngweithiol dros y ffôn i gyfeirio galwadau drwodd i'r adran gywir y tro cyntaf, yn hytrach nag i wasanaeth switsfwrdd.

Wedi dweud hynny, rydym wedi gweld gostyngiad enfawr yn y nifer o geisiadau i siarad â ni yn Gymraeg, er inni recriwtio siaradwr Cymraeg ychwanegol i'n canolfan gyswllt yn ystod y flwyddyn i gynorthwyo i ddelio â mwy o siaradwyr Cymraeg pan fyddai angen.

7. Asesiadau Effaith ar Gydraddoldeb (EIAs)

Cynhaliwyd pedwar EIA llawn ac roeddent yn ystyried effaith polisiau/strategaethau ar gyfle pobl i ddefnyddio'r Gymraeg mewn ffordd gadarnhaol neu negyddol a thrin y ddwy iaith yn gyfartal. Ni chanfuwyd effaith ac, o ganlyniad, ni wnaed diwygiadau i'r polisiau/strategaethau arfaethedig a aseswyd.

8. Hybu a chodi ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a'r diwylliant Cymreig

Bu'r Cyngor yn hybu'r digwyddiadau a'r gweithgareddau canlynol rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021:

- Mae cyfleuster gofal plant cyfrwng Cymraeg ar gyfer mwy na 30 o blant i gael ei adeiladu yng Nghwm Ogwr.
- Cymerwch gamau syml i gynorthwyo eich plant i ddefnyddio'r Gymraeg gartref #Cadwch yn ddiogel #Daliwch i ddysgu
- Gwersi Cymraeg yn fyw ar Facebook
- Edrych ar ddewisiadau ar gyfer cynyddu'r ddarpariaeth addysg drwy gyfrwng y Gymraeg
- Sesiynau Clwb Cylch ar-lein
- Gweithgareddau haf Cymraeg
- Rhaglen Gymraeg Fi a'm Baban
- #Adeoli ac ymestyn ysgol gynradd gyfrwng Cymraeg Bracla
- Shwmae sumae
- Llyfryn cyfrwng Cymraeg
- Y Gymraeg a mabwysiadu yng Nghymru
- #IaithGwaith
- Diwrnod Santes Dwynwen
- Diwrnod hawliau'r Gymraeg
- Dydd Gŵyl Ddewi
- Cymraeg yn y gweithle

Caiff manylion y gweithgareddau hyrwyddo hyn eu dogfennu fel rhan o'n proses adrodd am ein Strategaeth Gymraeg. Adroddir am y cyfnod hwn ym Mhwyllgor Cydraddoldeb ein Cabinet ym mis Tachwedd 2021.